

Parlamentul României

Lege nr. 18/1990 (r1)

din 27/09/1990
Republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 314 din
13/06/2001
pentru ratificarea Convenției cu privire la
drepturile copilului*)

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. - Se ratifică Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989.

CONVENȚIE

cu privire la drepturile copilului

Organizația Națiunilor Unite

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele parti la prezenta conventie,
având în vedere ca, în conformitate cu principiile proclamate de Carta Națiunilor Unite, recunoasterea demnitatii si a drepturilor egale si inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane constituie fundamentul libertatii, dreptatii si pacii în lume,
având în vedere ca în [Carta](#) popoarele Națiunilor Unite au proclamat din nou încrederea lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea si valoarea persoanei umane si au hotarât sa promoveze progresul social si conditii mai bune de trai în contextul unei libertati sporite,
recunoscând faptul ca Națiunile Unite, în [Declarația](#) Universala a Drepturilor Omului si în pactele internationale privind drepturile omului, au proclamat si au convenit ca fiecare poate sa se prevaleze de drepturile si de libertatile enuntate de acestea, fara nici o deosebire de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau orice alta opinie, nationalitate si origine sociala, situatie materiala, statut la nastere sau alt statut,
amintind faptul ca în Declarația Universala a Drepturilor Omului Națiunile Unite au proclamat dreptul copiilor la îngrijire si asistenta speciale,
având convingerea ca familia, ca unitate de baza a societatii si ca mediu natural destinat cresterii si bunastarii tuturor membrilor sai si, în special, a copiilor, trebuie sa beneficieze de protectia si de asistenta de care are nevoie pentru a-si putea asuma pe deplin responsabilitatile în cadrul societatii,
recunoscând ca pentru dezvoltarea plenara si armonioasa a personalitatii sale copilul trebuie sa creasca într-un mediu familial, într-o atmosfera de fericire, dragoste si înțelegere,
ținând seama de faptul ca un copil trebuie sa fie pe deplin pregatit sa traiasca independent în societate si sa fie educat în spiritul idealurilor proclamate în Carta Națiunilor Unite si, în special, în spiritul pacii, demnitatii, libertatii, tolerantei, egalitatii si solidaritatii,

având în vedere ca necesitatea de a extinde protecția specială acordată copilului a fost enunțată în Declarația de la Geneva din 1924 privind drepturile copilului și în Declarația drepturilor copilului, adoptată de Adunarea Generală la 20 noiembrie 1959, și a fost recunoscută în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în **Pactul** internațional privind drepturile civile și politice (în special art. 23 și 24), în **Pactul** internațional privind drepturile economice, sociale și culturale (în special art. 10) și în statutele și instrumentele aplicabile ale instituțiilor specializate și ale organizațiilor internaționale preocupate de bunăstarea copilului,

având în vedere ca, așa cum s-a arătat în Declarația drepturilor copilului, "data fiind lipsa sa de maturitate fizică și intelectuală, copilul are nevoie de protecție și îngrijire speciale, inclusiv de o protecție juridică adecvată, atât înainte cât și după nașterea sa",

reamintind dispozițiile Declarației cu privire la principiile sociale și juridice aplicabile protecției și bunăstării copiilor, cu referire specială la practicile în materie de plasament familial și de adopție pe plan național și internațional, precum și Regulile minimale standard ale Națiunilor Unite privind administrarea justiției în cazul minorilor (Regulile de la Beijing), Declarația privind protecția femeilor și copiilor în caz de stare de urgență și de conflict armat,

recunoscând ca în toate țările lumii există copii care trăiesc în condiții extrem de dificile și care au nevoie de o atenție deosebită,

ținând seama de importanța tradițiilor și a valorilor culturale ale fiecărui popor în protejarea și dezvoltarea armonioasă a copilului,

recunoscând importanța cooperării internaționale destinate îmbunătățirii condițiilor de trai ale copiilor din toate țările și, în special, din țările în curs de dezvoltare,

convin după cum urmează:

PARTEA

I

ARTICOLUL

1

În sensul prezentei convenții, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.

ARTICOLUL

2

1. Statele parti se angajează să respecte și să garanteze drepturile stabilite în prezenta convenție tuturor copiilor din jurisdicția lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau originea socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia.

2. Statele parti vor lua toate măsurile de protecție a copilului împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancționare pe considerente ținând de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale.

ARTICOLUL

3

1. În toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publică sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

2. Statele parti se obligă să asigure copilului protecția și îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale altor persoane carora acesta le-a fost încredințat în mod legal, și în acest scop vor lua toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

3. Statele parti vor veghea ca instituțiile, serviciile și asezămintele care răspund de protecția și îngrijirea copiilor să respecte standardele stabilite de autoritățile competente, în special cele referitoare la securitate și sănătate, la numărul și calificarea personalului din aceste instituții, precum și la asigurarea unei supravegheri competente.

ARTICOLUL

4

Statele parti se angajeaza sa ia toate masurile legislative, administrative si de orice alta natura necesare în vederea punerii în aplicare a drepturilor recunoscute în prezenta conventie. În cazul drepturilor economice, sociale si culturale statele parti se obliga sa adopte aceste masuri, fara a precupeti resursele de care dispun si, daca este cazul, în cadrul cooperarii internationale.

ARTICOLUL

5

Statele parti vor respecta responsabilitatile, drepturile si îndatoririle ce revin parintilor naturali ai copilului sau, dupa caz si conform traditiei locale, membrilor familiei largite sau comunitatii, tutorilor sau altor persoane care au, prin lege, copii în îngrijire, de a asigura, de o maniera corespunzatoare capacitatilor în continua dezvoltare ale copilului, îndrumarea si orientarea necesare în exercitarea de catre copil a drepturilor recunoscute în prezenta conventie.

ARTICOLUL

6

1. Statele parti recunosc dreptul la viata al fiecarui copil.
2. Statele parti vor face tot ce le sta în putinta pentru a asigura supravietuirea si dezvoltarea copilului.

ARTICOLUL

7

1. Copilul se înregistreaza imediat dupa nasterea sa si are, prin nastere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetatenie si, în masura posibilitatii, dreptul de a-si cunoaste parintii si de a fi îngrijit de acestia.

2. Statele parti vor veghea ca aplicarea acestor drepturi sa respecte legislatia lor nationala si obligatiile pe care acestea si le-au asumat în temeiul instrumentelor internationale aplicabile în materie, în special în cazul în care nerespectarea acestora ar avea ca efect declararea copilului ca apatrid.

ARTICOLUL

8

1. Statele parti se obliga sa respecte dreptul copilului de a-si pastra identitatea, inclusiv cetatenia, numele si relatiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fara nici o imixtiune ilegala.

2. În cazul în care un copil este lipsit în mod ilegal de toate sau de o parte din elementele constitutive ale identitatii sale, statele parti vor asigura asistenta si protectia corespunzatoare pentru ca identitatea acestuia sa fie restabilita cât mai repede posibil.

ARTICOLUL

9

1. Statele parti vor veghea ca nici un copil sa nu fie separat de parintii sai împotriva vointei acestora, excepând situatia în care autoritatile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare si cu respectarea legilor si a procedurilor aplicabile, ca aceasta separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesara în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratati sau neglijati de parinti sau în cazul în care parintii traiesc separat si se impune luarea unei hotarâri cu privire la locul de resedinta a copilului.

2. În toate cazurile prevazute la paragraful 1 din prezentul articol toate partile interesate trebuie sa aiba posibilitatea de a participa la dezbateri si de a-si face cunoscute punctele de vedere.

3. Statele parti vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii parinti sau de unul dintre ei de a întretine relatii personale si contacte directe cu cei doi parinti ai sai, în mod regulat, excepând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.

4. Când separarea rezulta din masuri luate de catre un stat parte, precum detentia, închisoarea, exilul, expulzarea sau moartea (inclusiv moartea, indiferent de cauza, survenita în timpul detentiei) ambilor parinti sau a unuia dintre ei ori a copilului, statul parte va furniza, la cerere,

parintilor, copilului sau, dupa caz, unui alt membru al familiei informatiile esentiale despre locul unde se gasesc membrul sau membrii familiei, exceptând cazul în care divulgarea acestor informatii ar aduce prejudicii bunastarii copilului. Statele parti vor veghea, de asemenea, ca prezentarea unei astfel de cereri sa nu antreneze prin ea însasi consecinte daunatoare pentru persoana sau persoanele interesate.

ARTICOLUL

10

1. În conformitate cu obligatia ce revine statelor parti potrivit art. 9 paragraful 1, orice cerere depusa de un copil sau de parintii acestuia, în vederea intrarii într-un stat parte sau a parasirii acestuia în scopul reîntregirii familiei, va fi examinata de statele parti cu bunavointa, umanism si cu operativitate. Statele parti vor veghea, de asemenea, ca depunerea unei astfel de cereri sa nu antreneze consecinte nefaste asupra solicitantilor si membrilor familiei acestora.

2. Copilul ai carui parinti își au resedinta în state diferite va avea dreptul de a întretine, în afara unor situatii exceptionale, relatii personale si contacte directe, în mod regulat, cu ambii sai parinti. În acest scop si în conformitate cu obligatia care revine statelor parti în temeiul art. 9 paragraful 1, statele parti vor respecta dreptul copilului si al parintilor sai de a parasi orice tara, inclusiv propria lor tara, si de a reveni în propria lor tara. Dreptul de a parasi orice tara nu poate fi îngradit decât de restrictiile prevazute în mod expres de lege si care sunt necesare pentru protejarea sigurantei nationale, a ordinii publice, a sanatatii publice sau a bunelor moravuri ori a drepturilor si libertatilor altora si care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute în prezenta conventie.

ARTICOLUL

11

1. Statele parti vor lua masuri pentru a combate actiunile ilegale de transferare si de împiedicare a reîntoarcerii copiilor în, respectiv din, strainatate.

2. În acest scop statele parti vor promova încheierea de acorduri bilaterale si multilaterale sau aderarea la acordurile existente.

ARTICOLUL

12

1. Statele parti vor garanta copilului capabil de discernamânt dreptul de a-si exprima liber opinia asupra oricarei probleme care îl priveste, opiniile copilului urmând sa fie luate în considerare tinându-se seama de vârsta sa si de gradul sau de maturitate.

2. În acest scop copilului i se va da, în special, posibilitatea de a fi ascultat în orice procedura judiciara sau administrativa care îl priveste, fie direct, fie printrun reprezentant sau un organism competent, în conformitate cu regulile de procedura din legislatia nationala.

ARTICOLUL

13

1. Copilul are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a cauta, de a primi si de a difuza informatii si idei de orice natura, indiferent de frontiere, sub forma orala, scrisa, tiparita sau artistica ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului.

2. Exercitarea acestui drept poate face subiectul restrictiilor, dar numai al acelor restrictii expres prevazute de lege si absolut necesare pentru:

- a) respectarea drepturilor sau a reputatiei altora; sau
- b) protejarea securitatii nationale, a ordinii publice, a sanatatii publice si a bunelor moravuri.

ARTICOLUL

14

1. Statele parti vor respecta dreptul copilului la libertatea de gândire, de constiinta si religie.

2. Statele parti vor respecta drepturile si obligatiile parintilor sau, dupa caz, ale reprezentantilor legali ai copilului de a-l îndruma în exercitarea dreptului sus-mentionat, de o maniera care sa corespunda capacitatilor în formare ale acestuia.

3. Libertatea de asi manifesta propriile convingeri religioase sau alte convingeri nu poate fi îngradita decât de restrictiile prevazute în mod expres de lege si care sunt necesare pentru

protectia securitatii publice, a ordinii publice, a sanatatii publice si a bunelor moravuri sau a libertatilor si drepturilor fundamentale ale altora.

ARTICOLUL

15

1. Statele parti recunosc drepturile copilului la libertatea de asociere si la libertatea de întrunire pasnica.

2. Exercitarea acestor drepturi nu poate fi îngradita decât de restrictiile prevazute în mod expres de lege si care sunt necesare într-o societate democratica, în interesul securitatii nationale, al sigurantei sau ordinii publice ori pentru a proteja sanatatea publica sau bunele moravuri ori pentru a proteja drepturile si libertatile altora.

ARTICOLUL

16

1. Nici un copil nu va fi supus unei imixtiuni arbitrare sau ilegale în viata sa privata, în familia sa, în domiciliul sau ori în corespondenta sa, precum si nici unui fel de atac ilegal la onoarea si reputatia sa.

2. Copilul are dreptul la protectia garantata de lege împotriva unor astfel de imixtiuni sau atacuri.

ARTICOLUL

17

Statele parti vor recunoaste importanta functiei îndeplinite de mijloacele de informare în masa si vor asigura accesul copilului la informatie si materiale provenind din surse nationale si internationale, în special cele care urmaresc promovarea bunastarii sale sociale, spirituale si morale si a sanatatii sale fizice si morale. În acest scop statele parti:

a) vor încuraja difuzarea, prin mijloacele de informare în masa, de informatii si materiale de interes social si educativ pentru copil si care sunt în conformitate cu art. 29;

b) vor încuraja cooperarea internationala în producerea, schimbul si difuzarea de astfel de informatii si materiale provenind din surse culturale, nationale si internationale;

c) vor încuraja producerea si difuzarea de carti pentru copii;

d) vor încuraja mijloacele de informare în masa sa tina seama, în mod deosebit, de nevoile lingvistice ale copiilor autohtoni sau ale celor care apartin unui grup minoritar;

e) vor favoriza elaborarea unor principii calauzitoare adecvate, destinate protejarii copilului împotriva informatiilor si materialelor care dauneaza bunastarii sale, având în vedere prevederile art. 13 si 18.

ARTICOLUL

18

1. Statele parti vor depune eforturi pentru asigurarea recunoasterii principiului potrivit caruia ambii parinti au responsabilitati comune pentru cresterea si dezvoltarea copilului. Parintii sau, dupa caz, reprezentantii sai legali sunt principalii responsabili de cresterea si dezvoltarea copilului. Acestia trebuie sa actioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

2. Pentru garantarea si promovarea drepturilor enuntate în prezenta conventie statele parti vor acorda ajutor corespunzator parintilor si reprezentantilor legali ai copilului în exercitarea responsabilitatii care le revine în legatura cu cresterea copilului si vor asigura crearea institutiilor, asezamintelor si serviciilor de îngrijire a copiilor.

3. Statele parti vor lua toate masurile corespunzatoare pentru a asigura copiilor ai caror parinti muncesc dreptul de a beneficia de serviciile si asezamintele de îngrijire a copiilor, pentru care ei îndeplinesc conditiile cerute.

ARTICOLUL

19

1. Statele parti vor lua toate masurile legislative, administrative, sociale si educative corespunzatoare, în vederea protejarii copilului împotriva oricaror forme de violenta, vatamare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijenta, de rele tratamente sau de exploatare,

inclusiv abuz sexual, în timpul cât se afla în îngrijirea parintilor sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentantilor legali sau a oricarei persoane careia i-a fost încredintat.

2. Aceste masuri de protectie vor cuprinde, dupa caz, proceduri eficiente pentru stabilirea de programe sociale care sa asigure sprijinul necesar copilului si celor carora le-a fost încredintat, precum si pentru instituirea altor forme de prevenire si pentru identificarea, denuntarea, actionarea în instanta, anchetarea, tratarea si urmarirea cazurilor de rele tratamente aplicate copilului, descrise mai sus, si, daca este necesar, a procedurilor de implicare judiciara.

ARTICOLUL

20

1. Copilul care este, temporar ori permanent, lipsit de mediul sau familial sau care, pentru protejarea intereselor sale, nu poate fi lasat în acest mediu are dreptul la protectie si asistenta speciale din partea statului.

2. Statele parti, în conformitate cu legislatia lor nationala, vor asigura protectie alternativa pentru un astfel de copil.

3. Aceasta protectie poate include, mai ales, plasamentul familial, "kafalah" din dreptul islamic, adoptia sau, în caz de necesitate, plasarea în institutii corespunzatoare de îngrijire a copiilor. În alegerea uneia dintre aceste solutii este necesar sa se tina seama în mod corespunzator de necesitatea unei anumite continuitati în educarea copilului, precum si de originea sa etnica, religioasa, culturala si lingvistica.

ARTICOLUL

21

Statele parti care recunosc si/sau autorizeaza adoptia vor veghea ca interesele supreme ale copilului sa primeze si:

a) vor veghea ca adoptia unui copil sa fie autorizata numai de autoritatile competente care verifica, în conformitate cu legea si cu procedurile aplicabile, precum si pe baza tuturor informatiilor pertinente si credibile, ca adoptia se poate realiza luând în considerare statutul copilului în raport cu parintii, cu rudele si cu reprezentantii sai legali si, daca este cazul, ca persoanele interesate si-au dat consimtamântul cu privire la adoptie în cunostinta de cauza în urma unei consilieri corespunzatoare;

b) recunosc ca adoptia în strainatate poate fi considerata ca un mijloc alternativ de asigurare a îngrijirii necesare copilului, daca acesta, în tara de origine, nu poate fi încredintat spre plasament familial sau spre adoptie ori nu poate fi îngrijit în mod corespunzator;

c) vor asigura ca, în cazul adoptiei în strainatate, copilul beneficiaza de garantiile si standardele echivalente celor existente în cazul adoptiei nationale;

d) vor lua toate masurile corespunzatoare pentru a se asigura ca, în cazul adoptiei în strainatate, plasamentul copilului nu conduce la obtinerea de câstiguri materiale necuvenite pentru persoanele implicate;

e) promoveaza obiectivele prezentului articol, încheind aranjamente sau acorduri bilaterale ori multilaterale, dupa caz, si se straduiesc, în acest cadru, sa asigure ca plasarea copiilor în strainatate sa fie efectuata de autoritatile sau organele competente.

ARTICOLUL

22

1. Statele parti vor lua masurile necesare pentru ca un copil care cauta sa obtina statutul de refugiat sau care este considerat refugiat în conformitate cu reglementarile si procedurile internationale si nationale aplicabile, fie ca este singur sau însotit de mama ori de tata sau de orice alta persoana, sa beneficieze de protectia si asistenta umanitara corespunzatoare, pentru a se putea bucura de drepturile recunoscute de prezenta conventie si de celelalte instrumente internationale privind drepturile omului sau ajutorul umanitar la care respectivele state sunt parti.

2. În acest scop statele parti vor contribui, dupa cum considera necesar, la toate eforturile întreprinse de O.N.U. si de alte organizatii guvernamentale sau neguvernamentale competente cooperând cu O.N.U., pentru a proteja si ajuta copiii care se gasesc într-o astfel de situatie si pentru a gasi parintii sau alti membri ai familiei oricarui copil refugiat, în vederea obtinerii informatiilor necesare pentru reîntregirea familiei sale. În cazul în care parintii sau alti membri ai

familiei nu pot fi gasiti, copilului i se va acorda aceeaasi protectie ca oricarui alt copil care este temporar sau total lipsit de mediul sau familial, indiferent de motiv, în conformitate cu principiile enuntate în prezenta conventie.

ARTICOLUL

23

1. Statele parti recunosc ca pentru copiii handicapati fizic si mental trebuie sa se asigure o viata împlinita si decenta, în conditii care sa le garanteze demnitatea, sa le favorizeze autonomia si sa le faciliteze participarea activa la viata comunitatii.

2. Statele parti recunosc dreptul copiilor handicapati de a beneficia de îngrijiri speciale si încurajeaza si asigura, în masura resurselor disponibile, la cerere, copiilor handicapati care îndeplinesc conditiile prevazute si celor care îi au în îngrijire, un ajutor adaptat situatiei copilului si situatiei parintilor sau a celor carora le este încredintat.

3. Recunoscând nevoile speciale ale copiilor handicapati, ajutorul acordat conform paragrafului 2 al prezentului articol va fi gratuit ori de câte ori acest lucru este posibil, tinând seama de resursele financiare ale parintilor sau ale celor care îi au în îngrijire, si va fi destinat asigurarii accesului efectiv al copiilor handicapati la educatie, formare profesionala, servicii medicale, recuperare, pregatire în vederea ocuparii unui loc de munca, activitati recreative, de o maniera care sa asigure deplina integrare sociala si dezvoltare individuala a copiilor, inclusiv dezvoltarea lor culturala si spirituala.

4. În spiritul cooperarii internationale, statele parti vor favoriza schimbul de informatii relevante în domeniul medicinei preventive si al tratamentului medical, psihologic si functional al copiilor handicapati, inclusiv prin difuzarea si accesul la informatii referitoare la metodele de recuperare, educare si formare profesionala, în scopul de a permite statelor parti sa își perfectioneze capacitatile si competentele si sa își extinda experienta în aceste domenii. În aceasta privinta se va tine seama, în mod deosebit, de nevoile tarilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL

24

1. Statele parti recunosc dreptul copilului de a se bucura de cea mai buna stare de sanatate posibila si de a beneficia de serviciile medicale si de recuperare. Ele vor depune eforturi pentru a garanta ca nici un copil nu este lipsit de dreptul de a avea acces la aceste servicii.

2. Statele parti vor depune eforturi pentru a asigura aplicarea efectiva a acestui drept si, în mod deosebit, vor lua masurile corespunzatoare pentru:

a) reducerea mortalitatii infantile si a celei în rândul copiilor;

b) asigurarea asistentei medicale si a masurilor de ocrotire a sanatatii pentru toti copiii, cu accent pe dezvoltarea masurilor primare de ocrotire a sanatatii;

c) combaterea maladiilor si a malnutritiei, inclusiv în cadrul masurilor primare de ocrotire a sanatatii, recurgând, printre altele, la tehnologii accesibile si la aprovizionarea cu alimente nutritive si cu apa potabila, luând în considerare pericolele si riscurile de poluare a mediului natural;

d) asigurarea ocrotirii sanatatii mamelor în perioada pre- si postnatala;

e) asigurarea ca toate segmentele societatii, în mod deosebit parintii si copiii, sunt informate, au acces la educatie si sunt sprijinite în folosirea cunostintelor de baza despre sanatatea si alimentatia copilului, despre avantajele alaptarii, ale igienei si salubritatii mediului înconjurator si ale prevenirii accidentelor;

f) crearea serviciilor de medicina preventiva, de îndrumare a parintilor si de planificare familiala, si asigurarea educatiei în aceste domenii.

3. Statele parti vor lua toate masurile eficiente corespunzatoare, în vederea abolirii practicilor traditionale daunatoare sanatatii copiilor.

4. Statele parti se angajeaza sa favorizeze si sa încurajeze cooperarea internationala în vederea asigurarii, în mod progresiv, a deplinei îmfaptuiri a dreptului recunoscut în prezentul articol. În aceasta privinta se va tine seama, în mod deosebit, de nevoile tarilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL

25

Statele parti recunosc dreptul copilului care a fost plasat de catre autoritatea competenta pentru a primi îngrijiri, la protejarea sau tratarea afectiunilor sale fizice ori mentale, dreptul la verificarea periodica a tratamentului respectiv si a oricaror alte aspecte legate de plasarea sa.

ARTICOLUL

26

1. Statele parti recunosc dreptul oricarui copil de a beneficia de asistenta sociala, inclusiv de asigurari sociale, si vor lua masuri pentru asigurarea exercitarii depline a acestui drept în conformitate cu legislatia lor nationala.

2. La acordarea indemnizatiilor prevazute de lege se va tine seama, când este cazul, de resursele si situatia copilului si ale persoanelor responsabile de întreținerea sa, precum si de orice alte împrejurari care au legatura cu cererea de acordare a indemnizatiilor, înaintata de copil sau în numele sau.

ARTICOLUL

27

1. Statele parti recunosc dreptul oricarui copil de a beneficia de un nivel de trai care sa permita dezvoltarea sa fizica, mentala, spirituala, morala si sociala.

2. Parintilor si oricarei alte persoane care au în grija un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilitatilor si a mijloacelor lor financiare, conditiile de viata necesare în vederea dezvoltarii copilului.

3. Statele parti vor adopta masurile corespunzatoare, tinând seama de conditiile nationale si în limita mijloacelor lor, pentru a ajuta parintii si alte persoane care au în grija un copil sa valorifice acest drept si vor oferi în caz de nevoie asistenta materiala si programe de sprijin destinate, în principal, satisfacerii nevoilor de hrana, îmbracaminte si locuinta.

4. Statele parti vor lua toate masurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la parintii sai sau de la alte persoane care raspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât si în strainatate. Astfel, în situatia în care persoana care raspunde din punct de vedere financiar pentru copil nu locuieste în statul în care locuieste copilul, statele parti vor încuraja aderarea la acorduri internationale sau încheierea de asemenea acorduri, precum si adoptarea oricaror alte înțelegeri corespunzatoare.

ARTICOLUL

28

1. Statele parti recunosc dreptul copilului la educatie si, în vederea asigurarii exercitarii acestui drept în mod progresiv si pe baza egalitatii de sanse, în special, statele membre vor avea obligatia:

a) de a asigura învatamântul primar obligatoriu si gratuit pentru toti;

b) de a încuraja crearea diferitelor forme de învatamânt secundar, atât general, cât si profesional si de a le pune la dispozitia tuturor copiilor si de a permite accesul tuturor copiilor la acestea, de a lua masuri corespunzatoare, cum ar fi instituirea gratuitatii învatamântului si acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie;

c) de a asigura tuturor accesul la învatamântul superior, în functie de capacitatea fiecaruia, prin toate mijloacele adecvate;

d) de a pune la dispozitie copiilor si de a permite accesul acestora la informarea si orientarea scolara si profesionala;

e) de a lua masuri pentru încurajarea frecventarii cu regularitate a scolii si pentru reducerea ratei abandonului scolar.

2. Statele parti vor lua toate masurile corespunzatoare pentru a asigura aplicarea masurilor de disciplina scolara într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca fiinta umana si în conformitate cu prezenta conventie.

3. Statele parti vor promova si vor încuraja cooperarea internationala în domeniul educatiei, mai ales în scopul de a contribui la eliminarea ignorantei si a analfabetismului în lume si de a facilita

accesul la cunostinte stiintifice si tehnice si la metode de invatamant moderne. În aceasta privinta se va tine seama, în special, de nevoile tarilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL

29

1. Statele parti sunt de acord ca educatia copilului trebuie sa urmareasca:

a) dezvoltarea plenara a personalitatii, a vocatiilor si a aptitudinilor mentale si fizice ale copilului;

b) cultivarea respectului pentru drepturile omului si libertatile fundamentale, precum si pentru principiile consacrate în [Carta](#) Natiunilor Unite;

c) educarea copilului în spiritul respectului fata de parintii sai, fata de limba sa, de identitatea si valorile sale culturale, fata de valorile nationale ale tarii în care acesta locuieste, ale tarii de origine, precum si fata de civilizatii diferite de a sa;

d) pregatirea copilului sa își asume responsabilitatile vietii într-o societate libera, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranta, de egalitate între sexe si prietenie între toate popoarele si grupurile etnice, nationale si religioase si cu persoanele de origine autohtona;

e) educarea copilului în spiritul respectului fata de mediul natural.

2. Nici o dispozitie din prezentul articol sau din art. 28 nu va fi interpretata de o maniera care sa aduca atingere libertatii persoanelor fizice sau juridice de a crea si conduce institutii de invatamant, cu conditia ca principiile enuntate în paragraful 1 al prezentului articol sa fie respectate si ca educatia data în aceste institutii sa respecte normele minimale prescrise de stat.

ARTICOLUL

30

În statele în care exista minoritati etnice, religioase sau lingvistice ori persoane de origine autohtona copilul aparținând unei astfel de minoritati sau având origine autohtona nu va fi privat de dreptul la viata culturala proprie, de dreptul de a-si declara apartenenta religioasa si de a-si practica propria religie, precum si dreptul de a folosi limba proprie în comun cu alti membri ai grupului sau.

ARTICOLUL

31

1. Statele parti recunosc copilului dreptul la odihna si la vacanta, dreptul de a practica activitati recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viata culturala si artistica.

2. Statele parti respecta si promoveaza dreptul copilului de a participa pe deplin la viata culturala si artistica si încurajeaza punerea la dispozitie acestuia a mijloacelor adecvate de petrecere a timpului liber si de desfasurare a activitatilor recreative, artistice si culturale, în conditii de egalitate.

ARTICOLUL

32

1. Statele parti recunosc dreptul copilului de a fi protejat împotriva exploatarii economice si de a nu fi constrâns la vreo munca ce comporta vreun risc potential sau care este susceptibila sa îi compromita educatia ori sa îi dăuneze sanatatii sau dezvoltarii sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.

2. Statele parti vor lua masuri legislative, administrative, sociale si educative pentru a asigura aplicarea prezentului articol. În acest scop si tinând seama de dispozitiile aplicabile ale celorlalte instrumente internationale, statele parti se obliga, în special:

a) sa fixeze o vârsta minima sau vârste minime de angajare;

b) sa adopte o reglementare cu privire la orele si la conditiile de munca;

c) sa prevada pedepse sau alte sanctiuni corespunzatoare, pentru a asigura aplicarea întocmai a prezentului articol.

ARTICOLUL

33

Statele parti vor lua masuri corespunzatoare, inclusiv masuri legislative, administrative, sociale si educationale, pentru a proteja copiii contra folosirii ilicite de stupefiante si substante psihotrope, asa cum sunt acestea definite de conventiile internationale în materie si pentru a preveni folosirea copiilor în scopul producerii si al traficului ilicit de astfel de substante.

ARTICOLUL

34

Statele parti se angajeaza sa protejeze copilul contra oricarei forme de exploatare sexuala si de violenta sexuala. În acest scop statele vor lua, în special, toate masurile corespunzatoare pe plan national, bilateral si multilateral, pentru a împiedica:

- a) incitarea sau constrângerea copiilor sa se dedea la activitati sexuale ilegale;
- b) exploatarea copiilor în scopul prostitutiei sau al altor practici sexuale ilegale;
- c) exploatarea copiilor în scopul productiei de spectacole sau de materiale cu caracter pornografic.

ARTICOLUL

35

Statele parti vor lua toate masurile necesare, pe plan national, bilateral si multilateral, pentru a preveni rapirea, vânzarea si traficul de copii în orice scop si sub orice forma.

ARTICOLUL

36

Statele parti vor proteja copilul contra oricarei forme de exploatare daunatoare oricarui aspect al bunastarii sale.

ARTICOLUL

37

Statele parti vor veghea ca:

- a) nici un copil sa nu fie supus la tortura, la pedepse sau la tratamente crude, inumane sau degradante. Pedepsa capitala sau închisoarea pe viata fara posibilitatea de a fi eliberat nu va fi pronuntata pentru infractiunile comise de persoane sub vârsta de 18 ani;
- b) nici un copil sa nu fie privat de libertate în mod ilegal sau arbitrar. Arestarea, detinerea sau întemnitarea unui copil trebuie sa fie conforma cu legea si nu va fi decât o masura extrema si cât mai scurta posibil;
- c) orice copil privat de libertate sa fie tratat cu omenie si cu respectul cuvenit demnitatii umane si de o maniera care sa tina seama de nevoile persoanelor de vârsta sa. Astfel, orice copil privat de libertate va fi separat de adulti, cu exceptia cazurilor în care se apreciaza ca fiind în interesul major al copilului sa nu se procedeze astfel, si va avea dreptul de a mentine contactul cu familia sa prin corespondenta si vizite, în afara unor cazuri exceptionale;
- d) copiii privati de libertate sa aiba dreptul de a avea acces rapid la asistenta juridica sau la orice alta asistenta corespunzatoare, precum si dreptul de a contesta legalitatea privarii lor de libertate, în fata unui tribunal sau a unei alte autoritati competente, independente si impartiale, si dreptul la judecarea în procedura de urgenta a cazului respectiv.

ARTICOLUL

38

1. Statele parti se angajeaza sa respecte si sa asigure respectarea regulilor dreptului umanitar international aplicabile în caz de conflict armat si menite sa garanteze protectia copilului.

2. Statele parti vor lua toate masurile posibile pentru a garanta ca persoanele care nu au împlinit vârsta de 15 ani sa nu participe direct la ostilitati.

3. Statele parti se vor abtine de a înrola în fortele lor armate persoane care nu au împlinit vârsta de 15 ani. Atunci când încorporeaza persoane mai mari de 15 ani, dar mai mici de 18 ani, statele parti se vor stradui sa înroleze, cu prioritate, pe cei mai în vârsta.

4. Conform obligatiei care le revine în virtutea dreptului umanitar international de a proteja populatia civila în caz de conflict armat, statele parti vor lua toate masurile fezabile, astfel încât copiii afectati de conflictul armat sa beneficieze de protectie si de îngrijire.

Statele parti vor lua toate masurile corespunzatoare pentru a facilita recuperarea fizica si psihologica si reintegrarea sociala a copiilor, victime ale unei forme de neglijenta, exploatare sau abuz, de tortura sau pedeapsa ori tratamente crude, inumane sau degradante ori victime ale unui conflict armat. Aceasta readaptare si aceasta reintegrare se vor desfasura în conditii care favorizeaza sanatatea, respectul de sine si demnitatea copilului.

1. Statele parti recunosc oricarui copil banuit, acuzat sau cu privire la care s-a dovedit ca a comis o încălcare a legii penale dreptul la un tratament conform cu simtul demnitatii si al valorii personale, care sa întareasca respectul sau pentru drepturile omului si libertatile fundamentale ale altora si care sa tina seama de vârsta sa, precum si de necesitatea de a facilita reintegrarea sa în societate si asumarea de catre acesta a unui rol constructiv în societate.

2. În acest scop si tinând seama de dispozitiile în materie ale instrumentelor internationale, statele parti vor veghea, în special:

a) ca nici un copil sa nu fie banuit, acuzat sau declarat vinovat de o încălcare a legii penale datorita unor actiuni sau omisiuni care nu erau interzise de dreptul national sau international în momentul comiterii lor;

b) ca orice copil banuit sau acuzat de o încălcare a legii penale sa aiba garantate cel putin urmatoarele drepturi:

(i) de a fi prezumat nevinovat pâna la stabilirea vinovatiei sale conform legii;

(ii) de a fi informat în cel mai scurt termen si direct despre acuzațiile care i se aduc sau, daca este cazul, prin intermediul parintilor sai sau al reprezentantilor legali si de a beneficia de asistenta juridica sau de orice alt fel de asistenta corespunzatoare, în vederea formularii si sustinerii apararilor sale;

(iii) dreptul la examinarea, fara întârziere, a cauzei sale de catre o autoritate sau o instanta judiciara competenta, independenta si impartiala, printr-o procedura de audiere echitabila si conforma cu prevederile legii, în prezenta celor care îi asigura asistenta juridica sau de alta natura, iar daca acest lucru nu este considerat contrar interesului major al copilului, tinând seama mai ales de vârsta ori de situatia acestuia, în prezenta parintilor sai sau a reprezentantilor sai legali;

(iv) de a nu fi constrâns sa depuna marturie sau sa marturiseasca ca este vinovat; dreptul de a interoga sau de a cere interogarea martorilor acuzarii, de a obtine aducerea si interogarea martorilor apararii, în conditii de egalitate;

(v) daca se dovedeste ca a încălcat legea penala, dreptul de a recurge la o cale de atac cu privire la decizie si la orice masura luata în consecinta, în fata unei autoritati sau a unei instante judiciare superioare competente, independente si impartiale, conform legii;

(vi) dreptul de a fi asistat gratuit de un interpret, daca nu înțelege sau nu vorbește limba utilizata;

(vii) dreptul la respectarea deplina a vietii sale private, în toate fazele procedurii.

3. Statele parti se vor stradui sa promoveze adoptarea de legi si proceduri, înfiintarea de autoritati si institutii, special concepute pentru copiii banuiti, acuzati sau gasiti vinovati de încălcarea legii penale si, în special:

a) sa stabileasca o vârsta minima sub care copiii sa fie prezumati ca neavând capacitatea de a încălca legea penala;

b) sa ia, ori de câte ori este posibil si recomandabil, masuri de solutionare a cazurilor acestor copii, fara a recurge la procedura judiciara, cu conditia ca drepturile si garantiile legale sa fie respectate pe deplin.

4. Va fi prevazuta o întreaga gama de dispozitii, precum cele referitoare la îngrijire, orientare si supraveghere, la îndrumare, la perioadele de proba, la plasamentul familial, la programe de educatie generala si profesionala si la solutii alternative celor privind îngrijirea într-un cadru institutional, pentru a asigura copiilor un tratament în interesul bunastarii lor si proportional cu situatia lor si cu infractiunea savârșita.

ARTICOLUL

41

Nici o dispozitie din prezenta conventie nu aduce atingere prevederilor mai favorabile pentru realizarea acestor drepturi ale copilului care pot figura:

- a) în legislatia unui stat parte; sau
- b) în dreptul international în vigoare pentru statul respectiv.

PARTEA

a

II-a

ARTICOLUL

42

Statele parti se angajeaza sa faca larg cunoscute atât adultilor, cât si copiilor principiile si dispozitiile prezentei conventii, prin mijloace active si adecvate.

ARTICOLUL

43

1. În vederea examinarii progreselor înregistrate de statele parti în executarea obligatiilor pe care si le-au asumat în virtutea prezentei conventii, se instituie un comitet al drepturilor copilului, ale carui atributii sunt descrise mai jos.

2. Comitetul se compune din 10 experti de o înalta tinuta morala si care poseda o competenta recunoscuta în domeniul reglementat de prezenta conventie. Membrii Comitetului sunt alesi de statele parti din rândul cetatenilor lor si actioneaza în nume propriu, tinându-se seama de necesitatea asigurarii unei repartitii geografice echitabile si a reprezentarii principalelor sisteme juridice.

3. Membrii Comitetului sunt alesi prin vot secret de pe o lista de persoane desemnate de statele parti. Fiecare stat parte poate desemna un candidat dintre cetatenii sai.

4. Primele alegeri vor avea loc în termen de 6 luni de la data intrarii în vigoare a prezentei conventii, iar ulterior, la fiecare 2 ani. Cu minimum 4 luni înainte de data fiecărei alegeri secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite va invita în scris statele parti sa propuna candidatii lor într-un termen de doua luni. Secretarul general va întocmi apoi o lista alfabetica a candidatilor astfel desemnati, indicând statele parti care i-au desemnat, si o va comunica statelor parti la conventie.

5. Alegerile vor avea loc la reuniunile statelor parti, convocate de secretarul general, la sediul Organizatiei Natiunilor Unite. La aceste reuniuni, la care cvorumul se întruneste cu doua treimi din numarul statelor parti, candidatii alesi în Comitet sunt cei care obtin cel mai mare numar de voturi si majoritatea absoluta a voturilor reprezentantilor statelor parti prezente si votante.

6. Membrii Comitetului se aleg pentru un mandat de 4 ani. Ei pot fi realesi la o noua prezentare a candidaturii lor. Mandatul a 5 membri desemnati la primele alegeri va înceta dupa 2 ani. Numele celor 5 membri vor fi trase la sorti de catre presedintele reuniunii, imediat dupa prima alegere.

7. În caz de deces sau de demisie a unui membru al Comitetului sau daca, pentru orice alt motiv, un membru declara ca nu își mai poate exercita functiile sale în cadrul Comitetului, statul parte care a prezentat candidatura membrului respectiv numeste un alt expert dintre cetatenii sai pentru a ocupa postul vacant pâna la expirarea mandatului respectiv, sub rezerva aprobarii de catre Comitet.

8. Comitetul aproba regulamentul sau de ordine interioara.

9. Comitetul alege biroul sau pentru o perioada de 2 ani.

10. Adunarile Comitetului se tin, în mod normal, la sediul Organizatiei Natiunilor Unite sau în orice alt loc corespunzator stabilit de Comitet. Comitetul se reuneste, de regula, în fiecare an. Durata sesiunilor sale se stabileste si, daca este cazul, se modifica de catre reuniunea statelor parti la prezenta conventie, sub rezerva aprobarii de catre adunarea generala.

11. Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite pune la dispozitie Comitetului personalul si dotarile necesare acestuia pentru a-si îndeplini eficient functiile încredintate conform prezentei conventii.

12. Membrii Comitetului creat în virtutea prezentei conventii primesc, cu aprobarea adunarii

generale, indemnizatii din resursele Organizatiei Natiunilor Unite, în conditiile si modalitatile fixate de adunarea generala.

Modificat de [Rezolutie nr. 50/1995](#)

ARTICOLUL

44

1. Statele parti se angajeaza sa supuna Comitetului, prin intermediul secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite, rapoarte privitoare la masurile pe care le adopta pentru punerea în vigoare a drepturilor recunoscute în prezenta conventie si la progresele realizate în exercitarea acestor drepturi:

a) în termen de 2 ani începând de la data intrarii în vigoare a prezentei conventii pentru statele parti interesate;

b) în continuare, la fiecare 5 ani.

2. Rapoartele întocmite conform prezentului articol trebuie, daca este cazul, sa arate cauzele sau dificultatile care împiedica statele parti sa se achite pe deplin de obligatiile prevazute în prezenta conventie. Ele trebuie, de asemenea, sa cuprinda informatii suficiente pentru a da Comitetului o idee exacta asupra aplicarii conventiei în tara respectiva.

3. Statele parti care au prezentat Comitetului un raport initial nu vor repeta în rapoartele pe care le prezinta ulterior conform prezentului articol, paragraful 1 alin. (b), informatiile de baza pe care le-au comunicat anterior.

4. Comitetul poate cere statelor parti toate informatiile complementare referitoare la aplicarea conventiei.

5. Comitetul înainteaza la fiecare 2 ani adunarii generale, prin intermediul Consiliului Economic si Social, un raport de activitate.

6. Statele parti asigura difuzarea pe scara larga a propriilor rapoarte pe teritoriul lor.

ARTICOLUL

45

Pentru a promova aplicarea efectiva a conventiei si a încuraja cooperarea internationala în domeniul vizat de conventie:

a) Institutiile specializate, Fondul Natiunilor Unite pentru Copii si alte organe ale Natiunilor Unite au dreptul de a fi reprezentate la analiza modulului de aplicare a acelor dispozitii din prezenta conventie, care tin de mandatul lor. Comitetul poate invita institutiile specializate, Fondul Natiunilor Unite pentru Copii si orice alte organisme competente pe care le va considera corespunzatoare sa dea avize specializate asupra aplicarii conventiei în domeniile care tin de mandatele lor respective. Comitetul poate invita institutiile specializate, Fondul Natiunilor Unite pentru Copii si alte organe ale Natiunilor Unite sa îi prezinte rapoarte asupra aplicarii conventiei în sectoarele care tin de domeniul lor de activitate.

b) Comitetul transmite, daca considera necesar, institutiilor specializate, Fondului Natiunilor Unite pentru Copii si altor organisme competente orice raport al statelor parti, care contine o cerere sau care specifica necesitatea asigurarii de consultanta ori asistenta tehnica, însoțit, daca este cazul, de observatiile si sugestiile Comitetului referitoare la cererea sau specificatia respectiva.

c) Comitetul poate recomanda adunarii generale sa ceara secretarului general sa dispuna efectuarea, în numele Comitetului, a unor studii asupra problemelor specifice care afecteaza drepturile copilului.

d) Comitetul poate face sugestii si recomandari de ordin general, pe baza informatiilor primite în conformitate cu art. 44 si 45. Aceste sugestii si recomandari de ordin general se vor transmite tuturor statelor parti interesate si se vor supune atentiei adunarii generale, însoțite, daca este cazul, de observatiile statelor parti.

PARTEA **a** **III-a**

ARTICOLUL **46**

Prezenta conventie este deschisa spre semnare tuturor statelor.

ARTICOLUL **47**

Prezenta conventie face subiectul ratificarii. Instrumentele de ratificare vor fi înaintate secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite.

ARTICOLUL **48**

Prezenta conventie va ramâne deschisa aderarii oricarui stat. Instrumentele de aderare vor fi înaintate secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite.

ARTICOLUL **49**

1. Prezenta conventie va intra în vigoare în a treizecea zi de la depunerea la secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite a celui de-al douazecilea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare stat care va ratifica prezenta conventie sau care va adera la aceasta dupa depunerea celui de-al douazecilea instrument de ratificare sau de aderare conventia va intra în vigoare în a treizecea zi de la depunerea de catre statul respectiv a instrumentului sau de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL **50**

1. Orice stat parte poate sa propuna un amendament si sa depuna textul acestuia la secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite. Secretarul general va comunica propunerea de amendament statelor parti, cerându-le sa îi faca cunoscut daca sunt în favoarea convocarii unei conferinte a statelor parti, în vederea examinarii propunerii si a supunerii ei la vot. Daca în termen de 4 luni de la aceasta comunicare cel putin o treime din numarul statelor parti se pronunta în favoarea convocarii unei asemenea conferinte, secretarul general convoaca conferinta sub auspiciile Organizatiei Natiunilor Unite. Orice amendament adoptat de majoritatea statelor parti prezente si votante la conferinta este supus spre aprobare adunarii generale.

2. Orice amendament adoptat conform dispozitiilor paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare dupa aprobarea sa de catre Adunarea Generala a Organizatiei Natiunilor Unite si dupa acceptarea sa cu o majoritate de doua treimi din numarul statelor parti.

3. La intrarea sa în vigoare amendamentul are forta obligatorie pentru statele parti care l-au acceptat, celelalte state ramânând legate de dispozitiile din prezenta conventie si de toate amendamentele anterioare acceptate de ele.

ARTICOLUL **51**

1. Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite va primi si va comunica tuturor statelor textul rezervelor formulate de state la data ratificarii sau aderarii.

2. Rezervele incompatibile cu obiectul si scopul prezentei conventii nu sunt admise.

3. Rezervele pot fi retrase în orice moment printr-o notificare în acest sens adresata secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite, care va informa, în consecinta, toate statele parti la conventie. Notificarea va produce efecte de la data la care este primita de secretarul general.

ARTICOLUL **52**

Orice stat poate denunța prezenta convenție printr-o notificare scrisă adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. Denunțarea produce efecte la un an de la data la care notificarea a fost primită de secretarul general.

ARTICOLUL

53

Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este desemnat ca depozitar al prezentei convenții.

ARTICOLUL

54

Originalul prezentei convenții, ale cărei texte în limbile araba, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă sunt autentice în egala măsură, va fi depus la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Drept care plenipotențiarilor subsemnați, împuterniciți în mod corespunzător de guvernele lor respective, au semnat prezenta convenție.